

Riksantikvarieämbetet
Kulturmiljöavdelningen

Åsarne Sn, Jä

ARKIVEXEMPLAR

BESLUT

DATUM
2002 12 10

BETECKNING
312-3725-2002

ERT DATUM

ER BETECKNING

Kyrkorådet i Åsarne församling
Hoverberg 2500
840 40 Svenstavik

2005-02-02 beslöt KML
Ås / Jä

Skydd enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. för Åsarne nya kyrka, Åsarne församling, Härnösands stift, Bergs kommun, Jämtland, Jämtlands län.

Beslut

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) beslutar med stöd av 4 kap. 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprövning skall tillämpas på Åsarnes kyrka med tillhörande kyrkotomt. Bestämmelserna i 4 kap. 3 § skall dock inte tillämpas på interiöra ändringar i församlingslokalerna.

Bakgrund

Alla Svenska kyrkans kyrkobyggnader uppförda t.o.m. 1939 är skyddade enligt 4 kap. KML. Enligt 4 och 14 §§ i detta kapitel kan RAÄ besluta att även kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser tillkomna 1940 och senare, som är märkliga på grund av sitt kulturhistoriska värde skall skyddas. Av förarbetena till lagen framgår att begreppet *kulturhistoriskt värde* också innefattar *konstnärligt värde* och att även kyrkor som är yngre än ca 20 år kan skyddas.

År 1990 fattade RAÄ beslut om skydd för ett urval kyrkor byggda 1940 och senare, sammanlagt 83 kyrkor. 1996 beslutades om skydd för ett urval av begravningsplatser med kapellkrematorier eller begravningskapell, sammanlagt 22 anläggningar.

Urvalet behöver ses över med jämna mellanrum och RAÄ har nu beslutat att göra en utökning av urvalet av skyddsvärda kyrkor byggda 1940 och senare. Orsaken är dels att inventeringsunderlaget när det gäller de nya kyrkorna har förbättrats sedan det förra urvalstillfället och dels att ett flertal nya kyrkor har byggts.

Fem kyrkor, ett kapellkrematorium och en begravningsplats med begravningskapell byggda 1940 eller senare i Härnösands stift har enligt

Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 Stockholm
Besöksadress Linnégatan 64

Tel 08 - 5191 8000
Fax 08 - 5191 8013
E-post riksant@raa.se
www.raa.se

Org nr
Postgiro
Bankgiro

202100 - 1090
59994-4
5052-3620

just/samråd
M Stel
isn
B

exp
2002-12-17
M

besluten 1990 och 1996 skydd enligt KML och i det nu aktuella urvalet har RAÄ beslutat att ytterligare tre kyrkor i stiftet skall skyddas.

Redogörelse för ärendets handläggning

Urvalet av skyddsvärda kyrkor som omfattar kyrkor byggda 1940 eller senare har skett i samråd med länsstyrelser, läns museer och Arkitekturmuseet. Vid urvalet har följande kriterier beaktats:

- Hög arkitektonisk och konstnärlig kvalitet
- Tidstypisk utformning
- Återspeglning av internationella arkitekturtrender
- Kyrkan som del i en miljö, t.ex. ett medvetet gestaltat förortscentrum
- Exempel på teologiskt och liturgiskt betingad gestaltning
- Verk av framstående arkitekter, även lokalt
- Konstnärligt betydande fast utsmyckning
- Intressanta och nydanande tekniska lösningar

Förslag till utökat urval av skyddsvärda kyrkor har remitterats till stiftsstyrelser och till berörda församlingar.

Härnösands stift har den 28 september 2000 yttrat sig och inte haft något att erinra mot förslaget att Åsarne nya kyrka skall omfattas av skydd enligt KML. Åsarne församling har den 18 januari 2000 yttrat sig och inte haft något att erinra mot förslaget.

Beskrivning av kyrkan

Åsarne nya kyrka är uppförd 1966 efter ritningar av arkitekten Tore Virke.

Åsarne nya kyrka ligger centralt i samhället Åsarne, i en skogskyrkogård som anlagts 1947. Kyrka och församlingslokaler bildar en U-formad anläggning med kyrkan i norr, markerad av ett resligt klocktorn med sakristia i bottenvåningen. Kyrka och torn bildar en spänningsfylld volym av geometriska former i vitslammat tegel med sneda, flacka tak. Kyrkorummet har smalare kor, vitputsade väggar och plant, mönsterlagt trätak. Långhuset vidgas mot koret och golvet lutar svagt uppåt. Fönstersättningen är asymmetrisk och ger ett välberäknat ljusinfall. Inredningen är enkel men välgjord. Korväggen pryds av ett enkelt träkors. Den skeppsformade dopfunten är utförd av Erik Sand. Predikstolen kommer från Bergs kyrka och är tillverkad av Jonas Granberg 1759. Orgeln, som ursprungligen stod indragen i ett utrymme vid korets södra sida har senare flyttats in i koret av akustiska skäl.

Motiv för beslutet

Kyrkans fria formspråk och interiörens strama enkelhet är tidstypisk och av hög arkitektonisk kvalitet. Kyrkan hör till de viktigaste representanterna för periodens byggande i Jämtlands län.

RAÄ anser därför att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprovning bör tillämpas på Åsarne kyrka med tillhörande kyrkotomt. Detta innebär bl.a. att inga väsentliga ändringar får genomföras utan tillstånd av länsstyrelsen. Interiöra ändringar i församlingslokalerna bör dock kunna ske utan tillståndsprovning. Innan sådana ändringar genomförs bör dock samråd ske med länsstyrelsen

Beslut i detta ärende har fattats av överantikvarien Christina von Arbin efter föredragning av arkitekten Kerstin Alexandersson. Avdelningschefen Sven Göthe, förste antikvarien Ingrid Sjöström och förste antikvarien Jan Karlsson har deltagit i den slutliga handläggningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten. Hur man överklagar framgår av bilaga.

Christina von Arbin

Kerstin Alexandersson

Bilaga:

Hur man överklagar

Kopia till:

Svenska kyrkan
Härnösands stift
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Jämtlands läns museum
Bergs kommun
Arkitekturmuseet